

Společné stanovisko ČTÚ a MPO k principům univerzální služby v elektronických komunikacích k veřejné konzultaci Evropské komise

Otázka č. 1 a 2

Lze v současném soutěžním prostředí spoléhat na to, že trh zajistí uspokojení poptávky všech částí společnosti po základních službách elektronických komunikací, aby tak zajistil sociální začlenění?

Pokud ne, jaká je nejlepší cesta k zajištění přístupu k službám elektronických komunikací a jejich používání osobami postiženými, sociálně slabými a obyvateli odlehlých či izolovaných oblastí?

Ano, trh v ČR je schopen zajistit uspokojování poptávky po základních službách elektronických komunikací na komerčním základě. Na trhu existuje dostatečná konkurence, která umožňuje různorodost dostupných nabídek prakticky všech základních služeb. Trh je tedy schopen uspokojit poptávku po těchto službách, aniž by musela být uložena povinnost univerzální služby. Nicméně si uvědomujeme, že určité skupiny obyvatel mohou mít ztížené podmínky pro využívání služeb elektronických komunikací. U osob se zvláštními sociálními potřebami je proto prostřednictvím tzv. zvláštních cen poskytován ze státního rozpočtu příspěvek na služby připojení k síti a přístup ke službám ve výši 200,- Kč/měsíc. V rámci univerzální služby byla uložena také povinnost poskytovat „speciálně vybavená telekomunikační koncová zařízení“ pro zdravotně postižené osoby. Pro zajištění dostupnosti veřejně dostupné telefonní služby i v odlehlých oblastech byla uložena povinnost poskytovat službu veřejných telefonních automatů. Jinak jsou základní služby, a to na celém území ČR, poskytovány na komerčním základě za cenově dostupných podmínek.

Otázka č. 3

Broadband pro všechny je obvykle uváděným cílem na národní i evropské úrovni. Jakou (pokud vůbec nějakou) roli má hrát v naplnění tohoto cíle univerzální služba?

Zahrnutí širokopásmového přístupu do rozsahu univerzální služby není podle našeho názoru prostředkem pro dosažení uvedeného cíle. Na maloobchodním trhu v ČR působí dostatečná konkurence, která umožňuje nabídku služby vysokorychlostního přístupu k internetu prakticky pro všechny obyvatele ČR. Předpokládáme, že se v ČR využití služby širokopásmového připojení postupně rozšíří přirozeným způsobem na základě konkurenčního prostředí a projde obdobným vývojem jako mobilní telefonní služby. Pozitivně se v ČR projevuje také vliv technického a technologického vývoje. Začínají se budovat přístupové optické sítě, nicméně prozatím pouze lokálního charakteru, a to zejména alternativními operátory.

Pro realizaci širokopásmového připojení je v ČR v současné době úspěšně využívána celá řada kvalitních a dostupných technologií. Jedná se nejen o technologie využívající pevné linky (DSL), ale i o využívání rozvodů kabelové televize (CATV), využívání bezdrátových připojení (WLAN, WiFi, WiMAX ad.) a využívání připojení přes mobilní sítě (CDMA, EDGE, 3G/UMTS atd.), postupně se začíná rozšiřovat i realizace přístupu prostřednictvím optických vláken FTTx. Na širokopásmový přístup je tedy nutné pohlížet nejen z hlediska pevného přístupu přes DSL.

Podle tzv. Broadbandové strategie ČR z roku 2005 se za širokopásmový bere takový přístup, který umožňuje koncovému uživateli širokopásmový přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá minimální přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (downlink) činí alespoň 256 kbit/s, a tento přístup je trvale dostupný. Takto nízká přenosová rychlost však už není ani tržně nabízena. Díky technologickému vývoji je v současné době většinou na trhu nabízena rychlost až 8 Mbit/s, případně

až 16 Mbit/s, prostřednictvím zařízení ADSL. Pouze ve výjimečných případech je nabízená minimální rychlost 512 kbit/s. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR připravuje v současné době novou strategii rozvoje vysokorychlostního přístupu Digitální Česko. Český telekomunikační úřad připravuje dokument „Strategie správy radiového spektra“ a je si je vědom úzké vazby této strategie s požadavky podpory a rozvoje širokopásmových služeb, které budou promítnuty do Digitálního Česka.

Zahrnutí služby širokopásmového připojení do univerzální služby a uložení povinnosti tuto službu poskytovat by mohlo v této fázi negativně ovlivnit rozhodování o budoucích investicích. Ani do budoucna se nejeví institut univerzální služby jako vhodný nástroj podpory pro rozšíření těchto služeb v ČR.

Otázka č. 4

Jaký vliv by mohlo mít rozšíření univerzální služby na podporu rozvoje broadbandu ve vztahu k ostatním politickým cílům na národní i evropské úrovni, stejně jako k opatřením pro zajištění plného pokrytí broadbandem v EU? Jaké další vlivy mohou vyvstat s ohledem na konkurenci, jednotný trh, hospodářskou soutěž, investice, inovace, zaměstnanost a životní prostředí?

Zastáváme názor, že by rozšíření univerzální služby mohlo mít na podporu rozvoje služby širokopásmového připojení negativní dopady, a to zejména s ohledem na rozvoj soutěžního prostředí a jeho možné deformace. V případě trhu vysokorychlostního přístupu je v ČR velmi podobná situace jako na mobilním trhu, který se rozvíjel také bez zásahů regulátora.

Zdůrazňujeme, že rozvoj jednotného vnitřního trhu je podmíněn trvalým odstraňováním administrativních překážek komplikujících vstup na trh a podnikání na trhu. Nicméně i při podpoře rozvoje jednotného vnitřního trhu je zcela nezbytné respektovat národní specifika v jednotlivých členských státech, protože stále přetrvávají rozdílné ekonomické podmínky, sociální potřeby apod. Zvláště u rozvíjejícího se trhu, jakým trh vysokorychlostního přístupu bezesporu je, by mohla regulace a „sjednocování“ spíše uškodit než pomoci.

Pokud se bude trh rozvíjet svobodně a přirozeně, budou vytvářena nová pracovní místa (a to nejen v oblasti elektronických komunikací, ale i v celém národním hospodářství), která nebudou rušena v případě, že regulace dosáhne svého stropu.

S ohledem na životní prostředí bude krokem vpřed sdílení síťové infrastruktury. To povede k rozvoji konkurence při poskytování služeb a zároveň k efektivnímu využívání stávající infrastruktury. V tomto směru považujeme za klíčovou správnou implementaci revidovaného čl. 12 rámcové směrnice.

Otázka č. 5

Pokud se ukáže, že povinnosti v rámci univerzální služby jsou nezbytné pro dosažení politického cíle „broadband pro všechny“, na jaké úrovni (EU nebo národní) mají být takové povinnosti definované, s ohledem na různou úroveň rozvoje trhů v současné Unii o 27 členských státech?

Otázka, zda bude služba širokopásmového připojení zahrnuta do univerzální služby, by měla být ponechána na rozhodnutí na národní úrovni (na zvážení členského státu). Pouze tak mohou být nejlépe posouzena národní specifika. Rádné zohlednění specifik vnitrostátních trhů je předpokládáno i v recitálu 5 směrnice 2009/136/ES.

Dále dodáváme, že již v současné době existuje možnost členského státu zahrnout službu širokopásmového připojení do univerzální služby. Směrnice stanoví pouze minimální rozsah

služeb, ostatní služby mohou být uloženy na národní úrovni v rámci univerzální služby, aniž by byly ve směrnici výslovně uvedeny.

Cíle rozvoje služby širokopásmového připojení v ČR, včetně možnosti zjednodušení podmínek pro investice do komunikační infrastruktury, budou obsaženy ve výše uvedené strategii Digitální Česko.

V ČR jsou v současné době zajištěny dostatečné podmínky pro rozvoj služby širokopásmového připojení prostřednictvím povinností uložených na základě analýz relevantních trhů. Dále je možné využít dotací (na regionální, národní i celoevropské úrovni), které budou využity konkrétním subjektem (např. municipality, obce apod.) přímo k budování sítí a k rozvoji poskytování služeb.

Otázka č. 6

Pokud je třeba definovat společnou harmonizovanou univerzální službu na úrovni EU, měl by být zaveden mechanismus pro vyvážení potřeby národní flexibility a koherentního a koordinovaného přístupu v rámci EU?

Viz odpověď na otázku č. 5. Předpisy na evropské úrovni mají i nadále určovat pro univerzální služby pouze minimální nutný rozsah, rozhodování o případném rozšíření tohoto rozsahu a o případné regulaci je třeba ponechat na členských státech. Jen tak mohou být dostatečně zohledněna všechna národní specifika, obzvláště v případě rozvíjejících se trhů, kde je reálná možnost, že se situace upraví a vyřeší přirozenou cestou fungování trhu.

Otázka č. 7

Bez ohledu na rozsah univerzální služby, jsou mechanismy financování v sektoru správné s ohledem na regulační prostředí, které se snaží vytěsnit zkreslení soutěže a zajistit vstup na trh?

Nejlepší možný, transparentní a hospodářskou soutěž nejméně ohrožující přístup je možnost financování univerzální služby ze státního rozpočtu. Univerzální služba je míněna jako celospolečenská vzájemná podpora, a není tedy potřeba zatěžovat náklady přímo jedno konkrétní odvětví a případně soukromý sektor. Tento způsob je méně administrativně náročný pro státní správu.

Otázka č. 8

S ohledem na zavádění broadbandu v Evropě, je správné stále omezovat finanční povinnosti univerzální služby na tržní subjekty v sektoru elektronických komunikací, když poskytování takových služeb bude nejspíš mít širokou paletu zisků mimo sektor, např. poskytování služeb informační společnosti a digitálního obsahu? Byly by přijatelnější jiné způsoby financování?

Viz odpověď na otázku č. 7. Z výše uvedených důvodů je třeba zařadit financování případné povinnosti do státního rozpočtu, nikoliv zatížit finance jednotlivých podnikatelů.

Vhodnější než zahrnout službu širokopásmového připojení do univerzální služby jsou jiné formy podpory, např. motivační pobídky pro rozvoj podnikání, podpora hospodářské soutěže přidělováním volných kmitočtů pro zajištění širokopásmového přístupu v rámci tzv. Digitální dividendy apod.